

CRANS, De, Vlaamse muziekuitgeverij en concertfonds in Antwerpen.

Met het doel de eigen nationale muziek te verbreiden werd in 1917 de uitgeverij De Crans gesticht, onder leiding van Jef van Hoof. Medestichters waren Prosper Verheyden, die voor de esthetische presentatie en financiële steun zorgde, tekstdichter Edgar den Haene en tekenaar Jos Leonard, die het embleem ontwierp. Al verschenen er ook enkele composities van andere Vlaamse componisten, toch werd het hoofdaccent gelegd op de publicatie van het oeuvre van Van Hoof. Tientallen van zijn liederen en koorwerken, verscheidene kamermuziekwerken, de *Sinfonietta* voor koperensemble, en de eerste en zesde symfonie werden uitgegeven. Tot op heden verschenen een 130-tal muziekuitgaven. In 1950 werd De Crans uitgebreid tot een concertfonds. Tal van concerten met Vlaamse muziek werden georganiseerd, onder meer de uitvoeringen van *De Schelde* van Peter Benoit in 1954 en 1955. Het fonds werkte mee aan de creatie van Vlaamse opera's in de Koninklijke Vlaamse Opera: *Willem van Saaftinge* van Freddy Devreese en *Stroppe la corde* van Peter Welffens. Onder impuls van Magda de Groot werden de activiteiten geleidelijk uitgebreid over andere terreinen van het Vlaamse kunstleven. Op initiatief van An Martens stichtte De Crans in 1965 een driejaarlijkse poëzieprijs, de **Blanka Gijsselenprijs**. In 1969 stelde de uitgeverij, ter nagedachtenis van haar stichter, een driejaarlijkse Jef van Hoofprijs voor compositie in. Die werd reeds toegekend aan Jef Maes (1971), Roland Corijn (1974), Ivo Ceulemans (1980), Mark Verhae-

gen (1983), Wilfried Westerlinck (1986), B. Baert (1995). In samenwerking met De Crans werden verscheidene werken over beeldende kunst gepubliceerd. Verder verleende de vereniging haar steun aan talrijke activiteiten in het Vlaamse cultuurleven: concerten, publicaties, cd-opnames en dergelijke. Sinds 1988 is De Crans opgenomen in het Peter Benoitfonds. Met de steun van de Koninklijke Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten van België stelde Luc Leytens in 1994 een *Thematische catalogus van het werk van Jef van Hoof* samen.

LITERATUUR: M. de Groot, 'De Crans', in *Het Belgisch Muziekleven*, jg. 12, nr. 1 (januari-februari 1973), p. 6-8.

HUGO HEUGHEBAERT*